

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему:

«УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

на прикладі ТОВ «ТАВРІЯ-В»»

Виконавець:

студент

ЦЗФН

(факультет)

Белий Андрій Євгенович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Величко Геннадій Олександрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

В умовах розвитку ринкових відносин фінансова стійкість підприємства як об'єкт управління набуває особливої *актуальності*.

Розбудова ринкової економіки в Україні супроводжується кризовими явищами, в умовах яких менеджменту підприємств необхідно постійно проводити моніторинг своєї господарської діяльності задля визначення загроз його фінансовій стійкості і попередження негативних наслідків в разі її погіршення. Фінансова стійкість є найважливішою характеристикою фінансово-економічної діяльності підприємства. Досягнення прийняттого рівня фінансової стійкості є для будь-якого підприємства необхідною умовою функціонування і стабільного розвитку в сучасній ситуації конкурентного середовища, що зумовлює необхідність активних управлінських дій в даній сфері. Збереження конкурентоспроможності підприємства в мінливих економічних умовах, потребує стратегічного мислення керівників підприємства, ґрунтовного бачення зовнішнього і внутрішнього середовища і розуміння набору інструментів для забезпечення стійкого фінансового стану суб'єкта господарювання. Таким чином, управління фінансовою стійкістю стає важливим завданням менеджменту на всьому протязі існування підприємства.

Питання побудови якісної системи управління фінансової стійкості розроблювалося багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими. Віддаючи належне науковому та практичному значенню їх праць, слід зазначити, що певне коло завдань концептуального, методологічного та методичного характеру потребує подальшого розвитку.

Мета кваліфікаційної роботи полягає на основі узагальнення теоретичних основ та економічної сутності управління фінансовою стійкістю підприємства розробити напрями підвищення ефективності господарської діяльності на засадах забезпечення фінансової стійкості.

Досягнення поставленої мети зумовило постановку та вирішення наступних **завдань**:

- визначення економічної сутності поняття «фінансова стійкість підприємства»;
- вивчення теоретичних засад управління фінансовою стійкістю;
- визначення критеріїв фінансової стійкості, як основи для проведення її оцінки;
- дослідження сучасних науково-методичних підходів до оцінки фінансової стійкості;
- проведення аналізу і оцінки фінансової стійкості підприємства;
- здійснення оцінки ймовірності банкрутства підприємства;
- визначення шляхів забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- обґрунтування резервів підвищення фінансової стійкості підприємства.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи виступають економічні процеси, пов'язані з особливостями управління фінансовою стійкістю підприємства.

Предметом дослідження є економічні відносини, що відображають особливості управління фінансовою стійкістю на прикладі ТОВ «Таврія-В».

Теоретико-методологічну основу роботи складає сукупність загальнонаукових і спеціальних методів та прийомів наукового дослідження. У роботі було

використано такі *методи* дослідження: діалектики, аналізу і синтезу – для визначення сутнісних питань управління фінансовою стійкістю підприємства; формалізовані і неформалізовані методи фінансово-економічного аналізу – для оцінки фінансової стійкості підприємства і визначення резервів росту її на підприємстві.

Інформаційною базою дослідження виступили наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячені проблемам управління фінансовою стійкістю підприємства, законодавчі та нормативно-правові акти України з питань регулювання господарської та фінансової діяльності суб'єктів підприємництва, дані фінансової звітності ТОВ «Таврія-В» за період 2013-2017 рр., ресурси мережі Internet.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (74 найменувань) та 17-ти додатків. Загальний обсяг роботи становить 148 сторінок. Основний зміст викладено на 100 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 20 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні засади управління фінансовою стійкістю підприємства*» проведено теоретичний огляд літератури з питань визначення змісту понять «фінансова стійкість підприємства», «управління фінансовою стійкістю підприємства», «механізм управління фінансовою стійкістю підприємства» та систематизації методичних підходів до оцінки фінансової стійкості підприємства.

У другому розділі «*Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Таврія-В»*» проведено аналіз фінансової стійкості підприємства на прикладі ТОВ «Таврія-В», надано оцінку фінансової стійкості та ймовірності банкрутства цього підприємства.

У третьому розділі «*Напрями підвищення фінансової стійкості підприємства*» визначено шляхи забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Таврія-В» та обґрунтовано резерви її підвищення.

ВИСНОВКИ

Результати виконання кваліфікаційної роботи дають підставу зробити наступні висновки:

1. Фінансова стійкість сучасних економічних систем постає як неоднозначна та багатофакторна фінансово-економічна категорія. Фінансова стійкість відображає економічні відносини, які формують фінансовий механізм забезпечення поступального руху соціально-економічного розвитку підприємства. Розглядати її вважається найоб'єктивнішим із різних позицій, передусім, як базисне поняття в управлінні підприємством.

2. Управління фінансовою стійкістю підприємства є одним з найбільш значимих функціональних напрямів системи фінансового менеджменту. Для ефективної фінансово-господарської діяльності підприємств необхідна результативна система управління фінансовою стійкістю, організована таким чином, щоб надати можливість своєчасно й швидко приймати управлінські рішення щодо

забезпечення фінансової стійкості підприємства, використовуючи при цьому мінімальний набір методів та інструментів управління. Саме для цього необхідне розроблення та впровадження ефективного механізму управління фінансовою стійкістю підприємства.

3. Науково-методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства відзначаються різноманітністю і неоднозначністю, що, в свою чергу, вносить певні труднощі при їх застосуванні. У сучасних умовах функціонування підприємств значення набуває вибір таких методів і підходів до оцінки фінансової стійкості, які б ураховували результати діяльності в минулому і визначали можливості забезпечення фінансової стійкості на основі прогнозу як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, що впливають на діяльність підприємства.

4. Досягнення стійкого фінансового стану можливе за достатності власного капіталу, при ефективному використанні активів, достатньому рівні рентабельності з урахуванням операційного і фінансового ризиків, при достатній ліквідності, стабільних доходах і широких можливостях залучення позикових коштів.

Загальна оцінка фінансової стійкості ТОВ «Таврія-В» за 2013-2017 роки свідчить про наступне:

а) Майновий стан ТОВ «Таврія-В» можна визначити в цілому як задовільний. Мають місце деякі негативні структурні зрушення у балансі підприємства, а саме: випереджаюче зростання поточних зобов'язань в порівнянні з поточними активами, що має негативний вплив на платоспроможність підприємства.

б) Ліквідність підприємства має незадовільні показники, за останні три роки підприємство втратило можливість розрахуватися з кредиторами після отримання грошових коштів від реалізації продукції і його платоспроможність в найближчій перспективі знизилась.

в) Частка власного капіталу ТОВ «Таврія-В» не перевищувала 50% від розміру усього авансованого капіталу, тож підприємство активно використовує позиковий капітал для фінансування своєї діяльності. Довгострокові джерела фінансування на 90-100% капіталізовані у необоротні активи. Для фінансування поточної діяльності підприємство має використовувати кредиторську заборгованість.

г) Ділова активність підприємства в різні роки досліджуваного періоду знаходилась під впливом як зовнішніх факторів (темпи інфляції), так і внутрішніх (якість менеджменту підприємства). Показники оборотності всіх елементів оборотних активів та власного капіталу підприємства за 2015-2017 роки знизились майже в 2 рази. Але в цілому менеджмент ТОВ «Таврія-В» необхідно визнати задовільним, про що свідчить від'ємне значення фінансового циклу підприємства останні три роки на фоні сталого зростання тривалості операційного циклу.

д) Динаміка показників фінансових результатів ТОВ «Таврія-В» протягом періоду було позитивною. Доходи від операційної діяльності стабільно зростали. Разом з тим, підприємство намагалось скоротити всі види витрат, що не завжди вдавалось в умовах складного економічного становища в країні. За рахунок стабільно отриманого прибутку ТОВ «Таврія-В» за досліджуваний період покрило збитки попередніх періодів. Також необхідно відзначити, що за всіма напрямками використання капіталу на протязі 2013-2017 років підприємство було низько рентабельним.

е) Протягом досліджуваного періоду мало кризовий тип фінансової стійкості і повністю залежало від позикових джерел фінансування. Також результати оцінки фінансової стійкості та ризикованості діяльності ТОВ «Таврія-В» показали, що підприємство протягом 2013-2017 років відносилось до IV класу організацій з нестійким фінансовим станом. При цьому визначено, що наразі при падіння обсягів реалізації на 15% підприємство стане неприбутковим. За всіма проведеними методами оцінки підприємство визнано таким, що знаходиться у кризовому стані, але з низькою ймовірністю банкрутства.

5. Фінансова стійкість підприємства як комплексний показник фінансового стану знаходиться під впливом певних факторів, що містять у собі всі сторони діяльності підприємства: операційну, інвестиційну та фінансову. Це дозволяє виявити різносторонні шляхи забезпечення фінансової стійкості. Зокрема, для ТОВ «Таврія-В» основним елементом забезпечення фінансової стійкості виявлено зростання чистого прибутку підприємства.

6. Основними резервами підвищення рівня фінансової стійкості ТОВ «Таврія-В» встановлено збільшення довгострокових джерел фінансування та прискорення оборотності активів підприємства. Розраховано оптимальну структуру фінансових ресурсів для ТОВ «Таврія-В» за критеріями максимізації прибутку та мінімізації середньозваженої вартості залученого капіталу на основі показників його діяльності в 2017 р. як відношення власного і позикового капіталу 20 : 80 відповідно. Визначено, що прискорення обертання таких основних елементів оборотних активів як дебіторська заборгованість і запаси до значення показників 2016 року вивільнить додатково 140 661 тис. грн. додаткових коштів.

7. На основі існуючої політики фінансування підприємством своєї діяльності та результатів аналізу фінансової стійкості, а також зважаючи на обґрунтовані резерви підвищення фінансової стійкості, рекомендовано для ТОВ «Таврія-В» перейти до помірної політики фінансування активів, що передбачає скорочення частки поточних зобов'язань в джерелах фінансування оборотних активів.

АНОТАЦІЯ

Бєлий А.Є. «Управління фінансовою стійкістю підприємства на прикладі ТОВ «Таврія-В»».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою «Фінансовий та страховий менеджмент». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи виступають економічні процеси, пов'язані з особливостями управління фінансовою стійкістю підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства. Визначені економічна сутність поняття «фінансова стійкість підприємства», основні фактори впливу. Досліджено принципи побудови системи управління фінансовою стійкістю підприємства та формування механізму управління фінансовою стійкістю на підприємстві. Встановлено, що основними

критеріями оцінки фінансової стійкості слід вважати платоспроможність, структуру капіталу, оборотність та рентабельність. Проаналізовано існуючі науково-методичні підходи до оцінки фінансової стійкості. Виявлено проблеми застосування сучасних методик оцінки в Україні.

Розглянуто взаємний зв'язок елементів системи управління фінансовою стійкістю на підприємстві. Проведено аналіз і оцінка фінансової стійкості та оцінка ймовірності виникнення банкрутства на прикладі ТОВ «Таврія-В».

Визначено шляхи забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Таврія-В» з позицій прибутковості.

Запропоновано оптимальну структуру джерел фінансування господарської діяльності ТОВ «Таврія-В», обґрунтовано резерви підвищення фінансової стійкості цього підприємства, рекомендовано політику фінансування господарської діяльності.

Ключові слова: фінансова стійкість, управління фінансовою стійкістю, структура капіталу, ліквідність, платоспроможність, оборотність, рентабельність.

ANNOTATION

Bielyi Andrii. Financial Stability Management of an Enterprise by example of LLC “Tavria-V”.

Thesis for Master degree in specialty 072 «Finance, banking and insurance» under the program «Financial and insurance management». – Odessa National Economic University. – Odessa, 2018.

Thesis consists of three chapters. Object of study of thesis are economic processes associated with the peculiarities of financial stability management of an enterprise.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of financial stability management of an enterprise. The essence of the economic category “financial stability of an enterprise” and the main factors of influence is defined. The principles of building a financial stability management system of an enterprise and formation of financial stability management mechanism investigated. It is established that solvency, capital structure, turnover rate and profitability are the main criteria for assessing the financial stability of an enterprise. The existing scientific and methodological approaches to the assessment of the financial stability analyzed. The problems of application of modern estimation methods in Ukraine revealed.

The relationships between elements of the financial stability management system of the enterprise are considered. The analysis and evaluation of the financial stability of the enterprise and evaluation of the probability of bankruptcy is carried out on the example of LLC “Tavria-V”. The ways to ensure financial stability of LLC “Tavria-V” are determined in terms of profitability.

Optimal funding structure of economic activity of LLC “Tavria-V” is proposed. Growth potentials of the financial stability of the enterprise are justified. Funding policy of economic activity recommended.

Keywords: financial stability, financial stability management, capital structure, liquidity, solvency, turnover rate, profitability.